

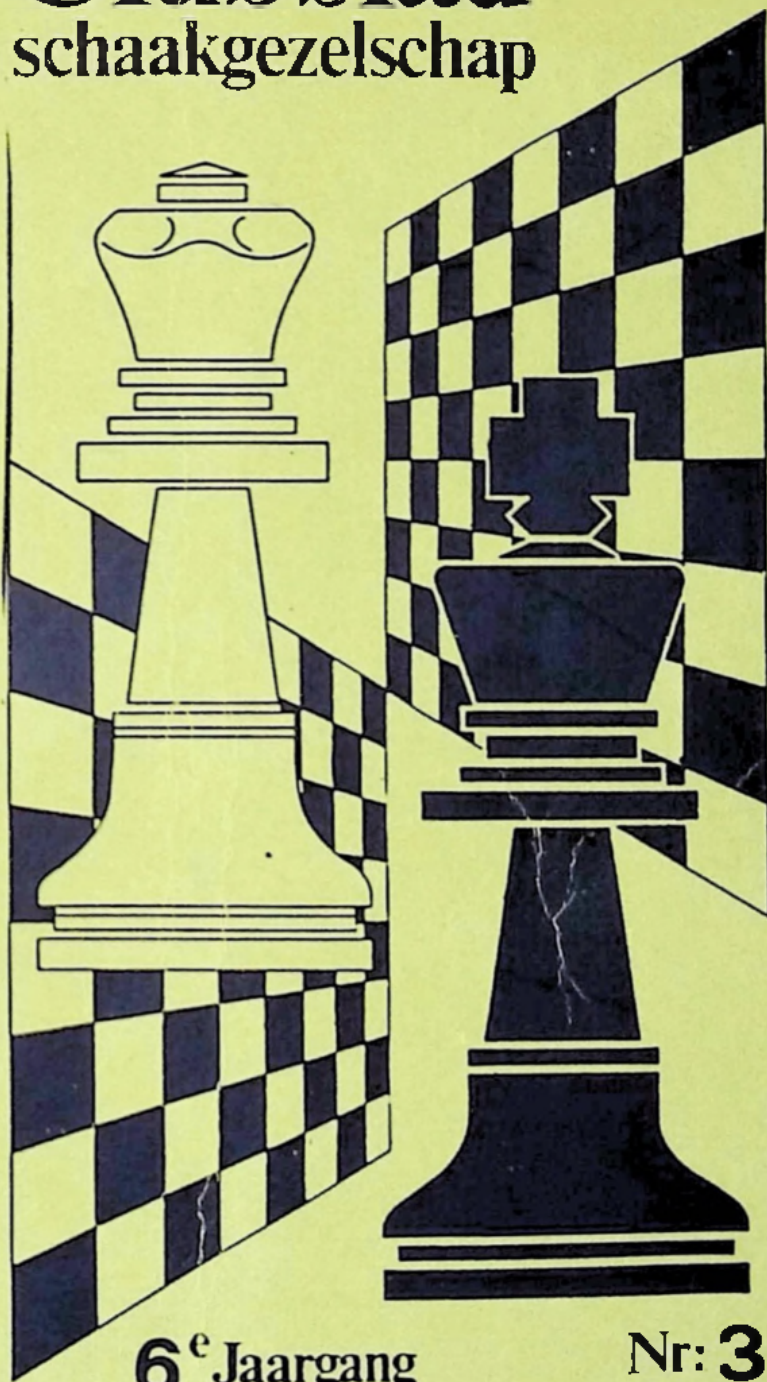
05920 - 18808 werktijd
13329

STAUNTON/HELPMAN

Clubblad

schaakgezelschap

december 1989

6^e Jaargang

Nr: 3

<u>Inhoudsopgave.</u>	pagina
Bestuurssamenstelling en mutaties	2
Van de redactie	3
Staunton/Helpman blijft middenmoter	3,4,5.
Thuis bij Dr. Scholtens, 65 jaar lid	6
NOSBO Bekercompetitie	6
Kersttoernooi in de Martinihal	6
Externe wedstrijdprogramma 1990	7
Bij een stelling hoort een plan	8
L.Boskma: Frans, Theorie van de Tartakower variant	9,10
N.Schellingerhout: Frans: Tartakower in de praktijk	11,12
P.R.Dijkhuis: Orthodox Damegambiet, Tartakower variant	13,14
NOSBO competitiestanden	14
Stand Interne clubcompetitie: Blom Herfstkampioen	15
Beschouwing over de interne competitie	16,17
Theo Ebels: De lange weg naar b8	18,19,20
Jeugdrubriek	20

Bestuurssamenstelling.

Voorzitter. P.Mulder. Nieuw adres: Ambonstraat 22A. tel. 715135
Secretaris: L.Boskma. Markiezenhof 75, 9301 DB Roden.
Penningmeester: R.v.d.Veen. Wilhelminalaan 22, 9781 CV Bedum.
 giro 767038 t.n.v. penningmeester Staunton/Helpman
 te Bedum.

Interne Competitieleider: N. Schellingerhout

Externe Competitieleider: Y. Blom

Redacteur: P.R.Dijkhuis.

Mutaties ledenlijst.

Vervallen: J.R.C. Prummel

Nieuw: C.Steenhuis, van Speykstraat 46A, 9726 BN Groningen,
 tel: 050-141972, geb. 10-04-1959.

Speellokaal. Speeltuingebouw Helpman-Oost, Groenesteinlaan 16, tel
 050-252628.

Van de redactie.

Reeds voor de kerstvacantie verschijnt dit derde nummer van het seizoen. Er zullen nog 3 verschijnen. Het volgend nummer zal op 26 februari worden uitgereikt en de copie daarvoor moet uiterlijk Woensdag 21 februari binnen zijn. Daarna nog een nummer eind april/begin mei en de laatste aan het eind van het seizoen, begin juli. Dit nummer heeft weer een behoorlijk formaat, 20 pagina's, waarbij schaaktechnisch van een Tartakower nummer gesproken kunnen worden. Informatie over de wederwaardigheden van het tweede en derde team ontbreken, alsmede een bijdrage van de jeugdleider. Dat moet wel in het volgende nummer worden goedge maakt. Competitiestanden betrek ik wel van de NOSBO, maar meer kan ik uiteraard niet doen.

STAUNTON/Helpman blijft middenmoter.

Saxen met 4 andere clubs heeft ons eerste achttal na 4 wedstrijden 4 punten verzameld. Na de valse start tegen Lasker ($2\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$) volgden belangrijke overwinningen op Westergoo ($5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$) en Groningen4 (6-2). Groningen 3 bleek te sterk voor ons: $2\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$. In de derde klasse A van de KNSB heeft alleen ZSC Zwolle nog een 100% score. Zaterdag 6 januari spelen we tegen deze koploper in ons speeltuingebouw, aanvang 13. uur.

U heeft nog de volledige uitslagen tegoed.

Em. Lasker-Staunton/Helpman.

T. Wiersma-Y. Blom	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
J. Hibma-N-Schellingerhout	1-0
J de Vries- M van Steenis	1-0
D. Wisman-H. Seyen	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
E. Bosma- P. Dijkhuis	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
J. Diekstra- P. Mulder	1-0
V. Brinksma-H. Davids	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
J. Dijkstra-L. Boskma	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
	$5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$

Het vorige jaar wonnen we met dezelfde cijfers, maar toen hadden we over enig geluk niet te klagen. Ditmaal was het net andersom. Door het wegvallen van Theo Ebels waren we wat verzwakt maar kansen op een wedstrijd punt hebben we gehad.

Westego-Staunton/Helpman.

T Haitjema- Y Blom	½-½
M Kuiper- T ebels	0-1
J Lootsma- M van Steenis	0-1
M Viersma-N Schellingerhout	1-0
C Banning- P Dijkhuis	0-1
F de Boer - H seyen	0-1
K Visser - P Mulder	0-1
P Sinnema - H Davids	1-0

	2½-5½

S/H wit aan de oneven borden

Een gemakkelijke overwinning. De vroegere club van Piet Mulder uit Bolsward lijkt een regelrechte degradatie candidaat. (Althans na deze wedstrijd; na 4 wedsriden staan ze gelijk met ons) Bij Mulder, v Steenis en Dijkhuis verliep alles naar wens. Seyen gaf zijn opponent een enorme kans in de opening, die deze niet waarnam (stukwinst) waarna onze captain zegevierde met zijn pluspion. Theo Ebels won een pionneineindspel omdat zijn tegenstander dat ook graag wilde.

Staunton/Helpman - Groningen 4

za 11 novenber.

Y Blom - J van Weperen	½-½
T Ebels - R leenis	1-0
M van Steenis - E hoogens	1-0
N Schellingerhout-Logtmeyer	0-1
P Mulder - T Haddering	½-½
H Seyen - J Westerman	1-0
F Iwema - R Holtz	1-0
L Boskma - H Zuiderweg	1-0

	6-2

St/H wit aan even borden

Onze eerste thuiswedstrijd en veel te weinig publiek. Maar wel een klinkende overwinning. Deze tegenstander had onze rol van het vorige jaar overgenomen en had een start van 4 uit 2. Lieuwe en Theo speelden vooruit en dat gaf al direct goede hoop. Lieuwe won fraai nadat zijn tegenstander geen remise wilde. Eigen schuld. Theo wankelde in tijdnood, maar een blunder in tijdnood

van zijn tegenstander bracht uitkomst. Zo begonnen we met 2-0.

Op de speeldag zelf verliep een en ander voorspoedig. alleen Nico Schellingerhout, intern een gevreesde tegenstander, kan maar niet tot scoren komen. Ondanks de kansen die hij had greep hij in het middenspel mis. Mulder streed de hele middag voor een verloren zaak, kwam in vliegende tijdnood en haalde het....net. Toen bleek de Groningen speler met zijn 41-ste zet de wnst vergooid te hebben.

Groningen 3 - Staunton/Helpman. 9 december.

A Tilstra - Y Blom	1-0	Een nederlaag waarmee we vrede kunnen
N v d Sijde - M v Steenis	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	hebben. Het vorige jaar werden we
P Hendriks - T Ebels	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	met $6\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$ afgedroogd. Aan 2 borden zat
J de Vlieger-N Schellingerhout	1-0	het mee. Seyen gaf in de opening een
J Postma - P Dijkhuis	1-0	pion weg, deed er toen nog maar een
E Scheffer - H Seyen	0-1	tweede cado om tegenspel te krijgen
P Weide - P Mulder	1-0	en met de tijdnood problemen wist
I Hendriks - F Iwema	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Enno Scheffer geen weg. v. Steenis
	$5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$	investeerde veel tijd in een slechtere
		stelling maar vond een spectaculaire
St/H wit aan de oneven borden.		remiseweg. De remises van Theo en
		Feiko waren van goed gehalte, de

Laatste lijkt op weg een volwaardig eerste team speler te worden.

Overigens: Groningen 3 was zwaar versterkt met van der Sijde (rating 2147)

en Jan Postma, die normaal niet voor een team uitkomen. Kennelijk onderschatten

we ons niet. Mulder had lange tijd een klein stellingsvoordeel en een

groot tijdvoordeel. Hij koos voor tactische wegen, die slecht uitpakten.

Nico vond dat hij wat aan zijn zwarte siciliaanse openingssrepertoire

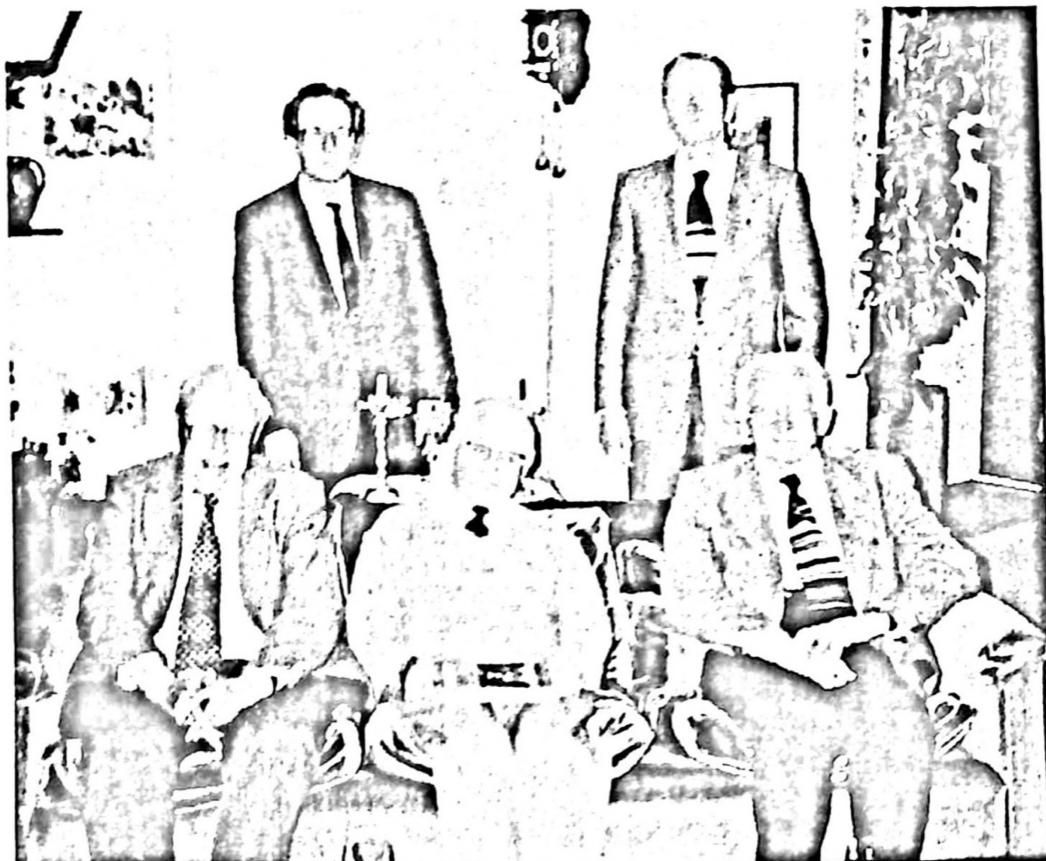
moest doen. (laat hij ook de partij met de tartakower variant in dit nummer

goed bestuderen, redactie) Yeb speelde een solide partij en ging de zaak in het

eindspel forceren en dat leverde een nul op.

<u>Stand na 4 ronden.</u>	<u>m.p.</u>	<u>b.p.</u>	<u>Individuele scores.</u>	
Zsg. Zwolle	4	22	Blom	$1\frac{1}{2}$ uit 4
Philidor Leeuwarden	6	20	Ebels	$2\frac{1}{2}$ " 3
Groningen 3	4	$17\frac{1}{2}$	van Steenis	$2\frac{1}{2}$ " 4
<u>Staunton/Helpman</u>	4	$16\frac{1}{2}$	Schellingerhout	0 " 4
Hardenberg	4	16	Dijkhuis	$1\frac{1}{2}$ " 3
Groningen 4	4	$14\frac{1}{2}$	Seyen	$3\frac{1}{2}$ " 4
Westergo Bolsward	4	$14\frac{1}{2}$	Mulder	$1\frac{1}{2}$ " 4
Lasker- Jacobiparochie	2	$13\frac{1}{2}$	Boskma	$1\frac{1}{2}$ " 2
Unitas 2	2	13	Davids (inv)	$\frac{1}{2}$ " 2
Pallas Deventer	2	$12\frac{1}{2}$	Iwema (inv)	$1\frac{1}{2}$ " 2

Attentie: Zaterdag 6 januari aanvang 1300 uur in ons clubgebouw spelen we tegen de ongeslagen koploper ZSG uit Zwolle. Tevens spelen daar ook de teams van Groningen 3 en 4 tegen elkaar.

De heer Scholtens tussen zijn oude strijdmakkers Scheffer (links van hem) en Bunt (rechts) op de dag dat hij 65 jaar geleden lid werd van Staunton. In de jaren 1945-1955 voerden zij Staunton aan en waren ook de 3 sterkste spelers van de stad Groningen. Stannde de heren Davids en Dijkhuis die als chauffeur dienst deden. De foto werd genomen door onze voorzitter.

NOSBO-bekerwedstrijd. Een zware nederlaag tegen Veendam.

reeds in de eerste ronde vlogen we er uit. een bevestiging van de kloof tussen het KNSB team en de rest. De totaal uitslag:

Iwema - Slim 0-1. Hofkamp - Prins 0-1. Sanders-Bosma 0-1 en Schepers- Sinant $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$. Een nederlaag dus met $3\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.

Kersttoernooi in de Martinihal

De redactie gaat er van uit dat iedereen van de heer van Plateringen een brochure heeft ontvangen met alle gegevens over dit toernooi.

Men kiezen uit 9 ronden voor en na de Kerst of uit 5 ronden na de Kerst. De hoofdgroep heeft weer 'n interessante bezetting.

Alle hulde voor de organisatoren!

Externe Wedstrijdprogramma 1990.

Attentie. Voor de NOSBO competitie is er een nieuwe regeling met betrekking tot het spelen in hogere teams dan waarvoor men is opgegeven. Aandacht hiervoor van de teamleiders en de betrokkenen.

Eerste team. 6 januari thuis tegen ZSG Zwolle
 3 februari uit tegen Philidor Leeuwarden
 3 maart thuis tegen Unitas 2.
 7 april uit tegen Pallas Deventer
 12 mei thuis tegen Hardenberg.

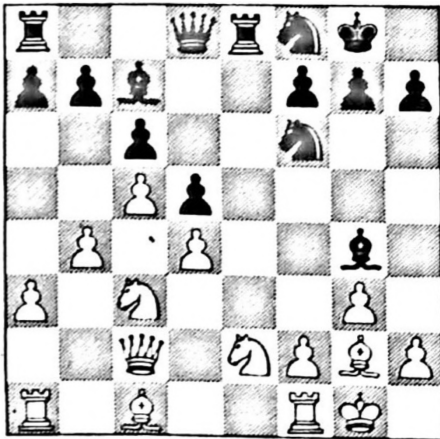
Tweede team. di 16 januari uit tegen Delfzijl
 Klasse 1B. ma 12 februari thuis tegen DSC.
 vrij 16 maart uit tegen Hoogezand
 ma 2 april thuis tegen J.H. Kruit
 za 21 april "uit" tegen v.d. Linde 2

Derde team. ma 8 januari thuis tegen Haren 3
 Klasse 2D. do 8 februari uit tegen Unitas 7.
 ma 5 maart thuis tegen Eelde/Paterswolde
 ma 26 maart uit tegen Heerdepeerd 2.
 za 21 april "uit" tegen Oostermoer

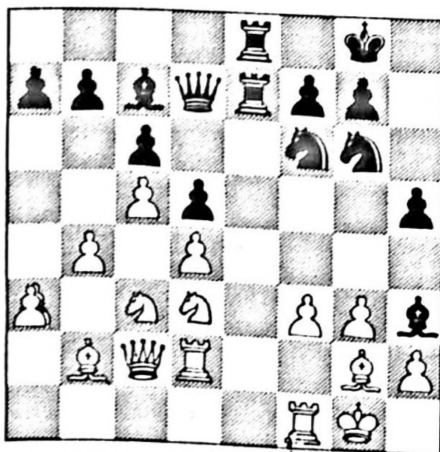
Vierde team. ma 15 januari thuis tegen Heerdepeerd 3.
 di 13 februari uit tegen Bedum
 ma 12 maart thuis tegen Cleopatra
 ma 2 april uit tegen SISSA 7.
 za 21 april "thuis" tegen Ludendo

Zoals uit bovenstaande kan worden geconcludeerd wordt de laatste ronde gemeenschappelijk gespeeld. Indien men verhinderd is te spelen dient dit zo vroeg mogelijk aan de teamleider te worden gemeld. Het is dan vaak mogelijk om vooruit te spelen, vooral indien het clubs uit of in de nabijheid van Groningen betreft.

Bij een stelling hoort een plan. Uit een partij van het vierde team.

liggen op de e-lijn en de koningsvleugel waarbij ruil van de loper op g2 en een actie met de h-pion in aanmerking komt. Wit doet nu 5 zetten die niet bij de stelling passen terwijl zwart recht op het doel afgaat. Vanaf dat moment loopt de zwarte aanval vanzelf. 14. Lb2, Dd7; 15. Tad1, Te7; 16. Td2, Tae8; 17. Pcl, Pg6; 18. Pd3, h5; 19. f3, Lh3. Zie het diagram. Zwart heeft

Aan het eerste bord van de wedstrijd Groningen 9 tegen ons vierde team ontstond na een normale opening de volgende gelijke stelling waarmee onze clubgenoot H.Prins niet goed raad wist en zijn tegenstander wel. Het witte plan luidt: Speel Lc1-f4 om de passieve loper te ruilen tegen zijn actieve collega en daarna b4-b5 om op c6 een zwakke pion te creëren en die dan aan te vallen waarbij de open b-lijn een belangrijke rol gaat spelen. De zwarte kansen

liggen op de e-lijn en de koningsvleugel waarbij ruil van de loper op g2 en een actie met de h-pion in aanmerking komt. Wit doet nu 5 zetten die niet bij de stelling passen terwijl zwart recht op het doel afgaat. Vanaf dat moment loopt de zwarte aanval vanzelf. 14. Lb2, Dd7; 15. Tad1, Te7; 16. Td2, Tae8; 17. Pcl, Pg6; 18. Pd3, h5; 19. f3, Lh3. Zie het diagram. Zwart heeft een prachtige aanvalsstelling opgebouwd terwijl op de damevleugel 5 witte stukken nauwelijks meedoen. Het vervolg was:

20. Dd1, h4; 21. g4, Lg2x; 22. Tg2x, Pf4; 23. Pf4x, Lf4x; 24. h3, Lg3; 25. Pe2, Lb8; 26. Lc1, Ph7; 27. f4, Pf6; 28. Dd3, Pe4; 29. Tf3, f5; 30. gf5x, Df5x; 31. Tg4, Dh5; 32. f5, Pg3; 33. Pg3x, Lg3x; 34. Ld2, Kh8; 35. Tg5, Tc1⁺; 36. Tf1, Tflx; 37. Kflx, Dd1⁺. Wit geeft het op.

Naast de kritische kanttekeningen uiteraard wel dank aan de witspeler voor zijn bijdrage.

Groningen 9 - Staunton-Helpman 4 : 4,5 - 1,5

P.R.D.

1. Bakker E.	- Prins H.	1 - 0
2. Huizenga R.	- Tulp H.	1 - 0
3. v. Oosten W.R.	- Slagter W.	1 - 0
4. Leyendekker	- Smeets F.	1 - 0
5. Molenaar F.	- Hummel D.	½ - ½
6. Nyenhuis G.	- v.d. Veen R.	0 - 1

S/H wit aan de oneven borden.

Tartakower-Frans, Haren en NicoA Frans-Tartakower

De Franse opening, die ik graag met zwart speel, heeft onterecht de bijnaam saai te zijn. Dit geldt zeker als men niet braaf de hoofdvariant volgt, maar kiest voor een van de vele scherpe vertakkingen. Een van die leuke is de Tartakower variant:

- 1 e2-e4 e7-e6
- 2 d2-d4 d7-d5
- 3 Pbl-c3 Pg8-f6
- 4 Lcl-g5 Lf8-e7
- 5 e4-e5 Pf6-e4 Dit maakt de Tartakower

Wit heeft nu 2 mogelijkheden: PxPe4 of LxLe7 Vooral de laatste leidt tot scherp spel. Maar eerst een voorbeeldje van de eerste, uit de clubcompetitie van vorig jaar:

B Tartakower met 6 PxPe4

Piet Mulder - Lieuwe Boskma

- 6 PxPe4 LxLg5
- 7 PxLg5 DxpPg5
- 8 h4

Een typische Piet zet. Hij wil in dit soort stellingen altijd (te vroeg) de toren naar g3 brengen. Dit is een idee dat hij graag gebruikt in de Chatard Aljechin, maar dat heeft hem ook al eens een nederlaag opgeleverd. Beter lijkt mij de zet 8 g3, met het plan f4 enz.

- 8 ... De7
- 9 c3 c5
- 10 dxc Dxc5
- 11 Dg4 0-0
- 12 Th3 f5!

Misschien is 10 Pc6 beter

- 13 Dg5 Pc6
- 14 Tg3 De7
- 15 Df4 b6

Wit mag nu niet slaan omdat zwart dan een sterke aanval krijgt

- 16 h5 Lb7
- 17 h6 g6
- 18 Le2 Kh8?

Waarschijnlijk had wit hier beter dames kunnen ruilen om daarna met c4 de zwarte pionstelling te ondermijnen

Ik had hier met 18 ... d4 beter spel kunnen bereiken. (b.v. 19 cxd Db4+ 20 De2 Pxd4! en de witte koning staat na dameruil te kwetsbaar) Nu werd het remise.

C Tartakower met 6 LxLe7

Zoals gezegd, dit is leuker. Bij ijselijk correct spel van wit staat wit iets beter, maar zwart dreigt van alles. Dus dit is een ideale variant voor zwart bij het snelschaken.

6 LxLe7 PxPc3 ... DxLe7 is te goed voor wit
 7 Dg4 (Tegen Michiel won ik materiaal na 7
 Lxd8 Pxd1 8 Lxc7 Pxb2 9 Tb1 Pc4 10
 LxPc4 dxLc4 11 Tb4 Pa6 12 Txc4 b5
 13 Tc3 Lb7 14 Pfg b4 enz)

8 Ddg7 Db4! Tf8 is te goed voor wit
 9 DxTh8+ Ke8-d7

Nu wordt het leuk ! Waarschijnlijk staat zwart vrij slecht, maar hij dreigt aan allerlei kanten te winnen. Er zullen nu twee voorbeelden gegeven worden. Het eerste is uit de KNSB competitie van het afgelopen seizoen en zeer de moeite van het naspelen waard. Het tweede toont hoe de vervelende Nico Schellingerhout enkele weken terug op een misselijke wijze van mij won. Het voorbeeld dient dan ook niet nagespeeld te worden. Ook moet u vooral niet het artikeltje van Nico in ditzelfde clubblad lezen, het is niet de moeite waard! Als ik niet 15 Pa6?? gespeeld zou hebben, had hij vast niet gewonnen.

D Gehaktdag in Haren

Jasper Geurink - Lieuwe Boskma

10 Dxh7 Pe4+ 10 Ld3 lijkt mij solider, maar volgens
 Euwe is dit speelbaar voor wit.

11 c3 Dxh2
 12 Dxf7+ Kc6
 13 Td1 Dc3+
 14 Ke2

Volgens Euwe (De opening, dl 7 Frans) is het u remise door e(e)uwig schaak. Ik wist dit, en was op zich tegen deze speler met dit resultaat tevreden. Maar omdat we nog maar een kwartiertje gespeeld hadden, deed ik net of ik de stelling wat bestudeerde en ontdekte daarbij opeens de zet b6!. Er dreigt nu mat en wat schaakjes geven helpt daar niet echt tegen !

14 ... b6!
 15 De8+ Ld7
 16 Df8 Kb7
 17 Td3 Lb5
 18 Ke3?

... Df3 is iets taaier, maar zwart wint dan na 19 LxTd3 DxL 20 DxD KxD en Pxf2

18 ... LxTd3
 19 LxLd3 Dd2+
 20 Kf3 Dxf2+

en wit geeft op

E Nico

Laat maar, niet om aan te zien !

Lieuwe

Tartakower

Elders in dit blad hebt u kunnen lezen hoe Lieuwe Boskma fraai won met de door hem zo geliefde Tartakower variant van het Frans. Tijdens die wedstrijd (Haren-Staunton/Helpman) zat ik vlak naast hem. En terwijl ik mijn met zorg opgebouwde prachtige aanvalsstelling in enkele zetten vreselijk zat te verprutsen, zag ik Lieuwe gehakt maken van zijn tegenstander. Omdat Lieuwe ook mij al in ettelijke vloggertjes te slim af was geweest met die vermaledijde Tartakower, besloot ik deze partij in mijn geheugen te griffen en later eens nader te bekijken. Thuis was een verbetering op 10. Dxb7 snel gevonden. In de negende ronde van de interne competitie kreeg ik mijn kans: met wit tegen Lieuwe.

Nico Schellingerhout-Lieuwe Boskma

1 e4	e6
2 d4	d5
3 Pc3	Pf6
4 Lg5	Le7
5 e5	...

Tot zover ging het als verwacht, nu de grote vraag: Tartakower of geen Tartakower?

5 ...	Pe4
6 Lxe7	Pxc3
7 Dg4	Dxe7
8 Dxb7	Db4

Zoals Lieuwe al zegt: ... Tf8 is te goed voor wit.

9 Dxb8+	Kd7
10 Ld3!	...

Wit heeft tijdelijk een kwaliteit meer. Zwart dreigt echter het een en ander. Met de tekstzet worden deze gepareerd.

10 ...	Dxb2
--------	------

Wint de kwaliteit terug.

11 Td1	Pxd1
12 Kxd1	Dxd4
13 Dxb7	Dxe5

Een andere mogelijkheid is een poging om een pion te winnen met 13. ... Dg4+. Maar na 14. Pf3 Dxb2 15. Dxf7+ Kc6 16. Tg1 en zwart staat niet echt prettig meer. Na 16. ... Dxf2 17. Tg4 heeft zwart een pion meer, maar de witte dreigingen tegen de zwarte koning zijn enorm.

14 Dxf7+	Kc6
----------	-----

Het standaardplan voor wit is nu h2-h4-h5 enz. Maar uit eigen ervaring weet ik dat Lieuwe van ruimte houdt: bij gebrek hieraan weet hij niet waar hij zijn stukken moet neerzetten. Zwart heeft problemen op de damevleugel, waar de koning er wat verloren bij staat en ook nog drie stukken ontwikkeld moeten worden. Daarom koos ik voor een ander plan: Koningsaanval!

15 Pe2	...
--------	-----

Vanaf nu bouwt wit op "misselijke" (citaat L. Boskma) wijze een aanval op: er lijkt nog niets aan de hand te zijn.

15 ...	Pa6?!
--------	-------

Tja, waar moeten die stukken nu toch staan? 15. ... Ld7 lijkt een stuk veiliger.

16 De8+ Kd6

16. ... Kc5 is niet veel beter: zonder de veilige haven van de eigen pionnen in zicht is de koning wel erg kwetsbaar.

17 Df8+ Kc6
18 c3! ...

Een nuttig zetje: het sluit de lange diagonaal, maakt veld d4 toegankelijk voor het paard, en last but not least: het maakt Kc2 mogelijk, waarna de witte toren dood en verderf zal zaaien.

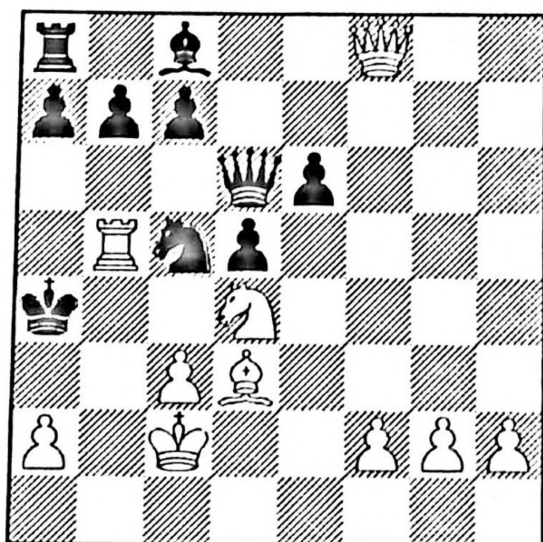
18 ... Pc5

Dit is niet goed, maar ik zie ook geen alternatief.

19 Pd4+ Kb6
20 Kc2! ...

Nu dreigt er 21. Tb1+ met stukwinst. Het vervolg is zo goed als gedwongen.

20 ... Dd6
21 Tb1+ Ka5
22 Tb5+ Ka4

Allemaal leuk en aardig, maar waar zit het mat nu?

23 Tb4+! Ka5
24 Pb3+! Pxb3
25 Tb5+

En zwart gaf op, mat naast de paaltjes of dameverlies is niet meer te vernijden.

1-0

Ziezo, dat was dat. Ik heb het niet helemaal uitgeanalyseerd, maar het lijkt me na de 15^e zet van zwart vrij geforceerd uit. Zo'n hakpartijtje af en toe doet je goed. De eerlijkheid gebied mij te zeggen dat het niet zo'n erg groot kunststuk was: LB nam er genoeg mee om met twee stukken minder te spelen ...

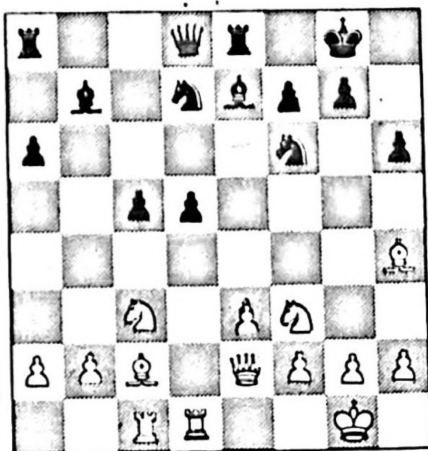
Nico

Orthodox Damegambiet: Tartakower variant.

Zoals ik in het vorige nummer reeds aangaf krijgt men met dit systeem actief tegenspel. Onderstaande partij heeft alles wat karakteristiek is voor deze variant. Zwart krijgt de hangende pionnen op c5 en d5; deze zijn sterk in het middenspel omdat ze wit 4 centrumvelden op de vierde lijn ontnemen. Wit moet proberen één van de pionnen naar voren te dwingen waardoor een sterk veld ontstaat en vervolgens er één af te ruilen zodat een zwakke geïsoleerde pion ontstaat die dan veroverd wordt. In de onderhavige partij lukt dit allemaal en men zou het een strategische modelprestatie kunnen noemen ware het niet dat wit de tactische tegenkansen heeft onderschat en na het veroveren van de pion in een penning terecht komt waarbij mat op de onderste rij één van de motieven is en waaraan hij vrij snel ten onder gaat.

Wit: Szabo, Zwart: Petrosian. Candidaten toernooi Zurich 1953.

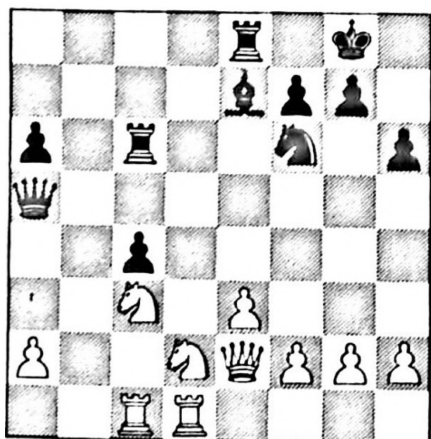
1. d4,d5; 2. c4,e6; 3. Pc3,Pf6; 4. Lg5,Le7; 5. e3,0-0; 6. Pf3,h6;
In het vorige nummer maakte ik een opmerking over h6 of niet. Hier kan men wel direct b6 spelen maar dan zit er een gevaarlijke aanvalsva-
riant in met h4. Zie hiervoor de boeken. 7. Lh4,b6; 8. Ld3. In plaats
hiervan kan wit ook op f6 ruilen of op d5 en e7. Met al deze systemen
zijn en worden grootmeesterpartijen gespeeld, veelvuldig nog in de
afgebroken match van 48 partijen tussen Karpov en Kasparov. 8.--Lb7;
9. 0-0,Pbd7; 10. Tc1, c5; 11. De2,a6; 12. cd5x,ed5x; 13. dc5x,bc5x.
14. Tfd1,Te8; 15. Lc2. Zie diagram. Met deze zet die bedoeld is om

de looper om te spelen naar b3 en a4
worden de hangende pionnen verzwakt.
15.--Db6; 16. Lb3,c4; Gedwongen en
daarmee heeft wit zijn eerste doel
bereikt; d4 is nu een sterk veld en
zwart kan geen d4 meer spelen. 17.La4
Nu staat d5 aangevallen. 17.-- Lc6;
18. Lc6x,Dc6x; 19.b3? Het strate-
gische idee; zwart blijkt echter
voldoende tegenkansen te hebben en
daarom was Pd4 sterker en dat is
natuurlijk de conclusie achteraf.

19.-- Tac8; 20. Pa4? Beter was direct slaan op c4 en dat had een groot-
meester wel moeten zien want het paard moet op de volgende zet weer
terug naar c3. 20.--Db5; 21. Pc3,Da5; 22. Lf6x,Pf6x; 23. bc4x,dc4x
24. Pd2. Het doel is bereikt maar Tc6! (zie diagram).

25. Pc4x? De bekroning van het strategische concept maarteveens de beslissende fout. Neemt wit echter niet dan is de zwakke pion opeens een sterke vrijpion geworden. 25.--Dc7; 26. Pa4,Tec8; 27. Td4. (Pab2 dan La3). De directe gevaren zijn even verminderd maar zwart kan hulptroepen aanvoeren voordat wit kan consolideren. 27.--Pe8! 28. e4. Tegen Lf6 gericht maar toch 28.--Lf6! 29. e5. Een pionoffer waarmee wit probeert nog wat verwarring te stichten. 29. Le5x; 30. Te4,Pf6! Nu volgt op Te5x,Tc4x; Tc4x,Dc4x en wit verliest waarbij motieven van het mat op de onderste rij een rol spelen. De rest volgt voor de volledigheid. Het zal de tijdnood geweest zijn waarom wit nog doorspeelt.

31. Pb6,Tb6x; 32. Te5x,Tc6;
33. Te7,Tc4x; 34. Tcel,Dc6
35. h3, Tc1; 36. Tc1x,Dc1x schaak
37. Kh2,Dc4; 38. Df3, Da2x;
39. Ta7,Dd5. Wit geeft op.

Stelling na 24.-- Tc8-c6!

P.R.D.

In het December nummer van Schakend Nederland vindt U op pagina 25 een partijfragment dat zeer veel overeenkomst vertoont met het bovenstaande.

P.R.D.

De NOSBO competitie.

Hieronder volgen de standen met ons tweede en derde team.

1B.

Groningen 5	2 - 4
v.d. Linde 2	2 - 4
Damster S.C.	2 - 2
Hoogezand	2 - 2
Staunton/Helpman	2 - 2
Delfzijl	2 - 2
Ypey Expert	2 - 0
Kruit	2 - 0

2D.

Haren 3.	2 -- 4
Oostermoer	2 - 4
Sissa 5	2 - 3
Roden 2	2 - 2
Heerdepeerd 2	2 - 2
Eelde/Paterswolde2--	1
Unitas 7	2 - 0
Staunton/Hlpm	2 - 0

Het vierde team heeft één wedstrijd gespeeld tegen Groningen 9. Op pagina 8 vindt U de uitslag en een partijbeschouwing. Het verslag moest komen te vervallen i.v.m. ruimtegebrek.

Clubcompetitie Staunton/Helpman

Stand na de 13e ronde

1	Blom	2	140	5-5	z	50.4
2	Dijkhuis		140	6-6	z	45.4
3	Schellingerhout		139	6-5	w	46.1
4	Ebels	1	126	3-2	w	63.3
5	Mulder		124	6-6	z	32.0
6	Boskma	1	124	6-5	w	31.1
7	Schepers	2	121	5-6	z	28.4
8	Steinebach	2	120	3-3	w	36.0
9	R. Bakker	2	119	3-2	w	42.6
10	Iwema	2	119	5-4	w	28.7
11	Post	2	118	4-4	w	25.8
12	Davids	1	115	3-3	z	37.7
13	Aerts	4	115	1-2	z	36.7
14	Zeevaarder		115	5-6	z	25.0
15	Louwman	1	115	5-5	z	24.7
16	van Bruggen		114	5-5	z	19.8
17	ter Steeg	1	113	4-4	w	21.5
18	Diepeveen	1	113	7-5	ww	21.5
19	van Rijsbergen	2	112	3-3	z	30.5
20	A. Bakker	1	112	6-5	w	18.3
21	Sinkgraven	2	111	2-3	z	26.0
22	Pots	1	111	5-5	z	19.0
23	Becker	2	110	2-2	w	34.0
24	Hofkamp	2	110	4-4	w	22.6
25	Sanders	4	109	5-4	w	21.0
26	Slagter		108	4-4	z	14.8
27	Vogelsang		107	3-4	z	24.0
28	Smeets		107	2-1	ww	22.1
29	Tulp		106	3-3	w	24.0
30	Prins	2	105	5-6	w	16.4
31	Meijer	2	104	5-5	z	16.3
32	J. Hummel		104	6-6	z	14.9
33	van Duijn	2	104	5-5	w	11.9
34	van Grijfland		103	6-5	w	16.7
35	Mannoury		103	5-6	z	12.9
36	Banning		102	1-1	z	14.3
37	van As		102	5-5	z	13.3
38	Vink		101	2-3	z	4.6
39	Albers		100	6-6	w	14.7
40	Seijen		100	0-0		0.0

Afgebroken partijen:

4 ^e R:	R. Bakker	-	Steinebach
8 ^e R:	Davids	-	R. Bakker
9 ^e R:	Louwman	-	Zeevaarder
10 ^e R:	Sanders	-	van Grijfland
12 ^e R:	Hofkamp	-	Sanders
13 ^e R:	Boskma	-	Mulder
	van Grijfland	-	van As

Vrij geweest:

2 ^e R:	Helling
3 ^e R:	Aerts
5 ^e R:	Sanders
7 ^e R:	Pastor
8 ^e R:	Blom
10 ^e R:	Prins
11 ^e R:	van Rijsbergen

41	Casparie		100	0-0		0.0
42	van Steenis		100	0-0		0.0
43	Lührman		100	0-0		0.0
44	Lode		99	5-6	z	12.6
45	Helling	2	99	2-3	zz	5.3
46	D. Hummel		97	5-4	w	7.5
47	Aalderink	2	97	1-2	zz	2.8
48	Steenhuis		95	3-4	zz	4.1
49	Koole		94	1-1	z	0.0
50	vd Veen		92	4-4	z	5.7
51	Pastor	2	91	4-5	z	4.5
52	Wildschut		85	5-4	w	1.6
53	Scheepvaart		80	4-4	w	1.4

Hoe werkt het competitiesysteem?

Aan het begin van het seizoen krijgt iedere speler 100 punten. Spelers die later in het seizoen lid worden beginnen op een hoger aantal punten: zij worden in het midden van de lijst op dat moment gezet, en krijgen hetzelfde aantal punten als de spelers om hen heen. Als er dus iemand voor het eerst mee doet in de veertiende ronde, dan zou hij/zij op de 27^e plaats belanden, en 107 punten krijgen.

Als je een partij speelt, dan zijn er vier mogelijke uitslagen: Winst (dit levert vijf punten op), verlies (dit kost drie punten), remise (dit levert een punt op), en afgebroken. Een afgebroken partij wordt behandeld als een remise, totdat de definitieve uitslag bekend is.

Er zijn nog twee andere manieren om punten te krijgen: Een vrije ronde krijgen (maximaal een keer per jaar, dit levert twee punten op), en een externe wedstrijd spelen op maandagavond (dit levert een punt op).

De vierde kolom in de tabel hiernaast geeft het aantal punten van de betreffende speler aan. De derde kolom geeft aan hoeveel punten er verdiend zijn met andere dingen dan partijen spelen (vrije ronde, externe wedstrijd, later in het seizoen beginnen).

Er wordt naar gestreefd om spelers zoveel mogelijk afwisselend met wit en zwart te laten spelen. Verder moet het totaal aantal door een speler gespeelde partijen netjes over wit en zwart verdeeld zijn. De vijfde kolom geeft aan hoeveel partijen er met wit en hoeveel er met zwart gespeeld zijn. Zo heeft Dijkhuis zesmaal met wit gespeeld en vijfmaal met zwart. Verder geeft de zesde kolom aan welke kleur de betreffende speler in zijn/haar laatste partij(en) had. Dijkhuis heeft de laatste twee keer met wit gespeeld. De gebruikte notatie impliceert verder dat hij daarvoor met zwart gespeeld heeft.

Uit de derde, vierde en vijfde kolom kan de score van een speler berekend worden. Eerst dient het aantal wedstrijdpunten bepaald te worden: $wp = ((\text{punten} - \text{bonus} - 100) + 3 \times (\text{aantal partijen}))/8$. Met dit sommetje kunnen we bepalen hoeveel wedstrijdpunten Blom heeft, namelijk $(140 - 2 - 100) + 3 \times (5 + 5))/8 = 68/8 = 8.5$. De score wordt als volgt bepaald: $\text{score} = wp/(\text{aantal partijen}) \times 100\%$. Blom heeft dus een score van $8.5/(5 + 5) \times 100\% = 85\%$.

Tenslotte is er de zevende kolom: Daarin staat een soort weerstandsgetal. Dit getal is het gemiddelde van de partijscores van een speler. De partijscore is de uitslag van een partij (winst = 1, remise = 0.5, verlies = 0), vermenigvuldigd met de totale score van zijn/haar tegenstander. Aerts bijvoorbeeld, heeft drie partijen gespeeld: tegen vd Veen (gewonnen), Vogelsang (remise), en Sinkgraven (gewonnen). Deze spelers hebben respectievelijk $((92 - 100) + 3 \times (4 + 4))/8 = 2$ uit 8, $((107 - 100) + 3 \times (3 + 4))/8 = 3.5$ uit 7, en $((111 - 2 - 100) + 3 \times (2 + 3))/8 = 3$ uit 5. Oftewel, ze hebben scores van 25%, 50%, en 60%. De partijscores zijn dus:

Opmerking. Het klopt niet helemaal. Uit de stand blijkt dat ik

6x met wit en 6x met zwart heb gespeeld en dat is correct. De laatste keer had ik zwart tegen Diepeveen

Dijkhuis.

25, 25, en 60. Het gemiddelde hiervan is 36.7. Dit getal vinden we inderdaad terug in de zevende kolom van de nummer 13, Aerts.

Deze weerstandslijst geeft dus een aanwijzing over hoe sterk de tegenstanders van een bepaalde speler waren, en hoe hij/zij daar tegen gescoord heeft. Deze lijst wordt alleen maar gebruikt om spelers die een gelijk aantal punten hebben, toch te kunnen rangschikken.

Wie wordt er clubkampioen?

De competitie is buitengewoon spannend: Blom, Dijkhuis en Schellingerhout zitten elkaar dicht op de hielen. Ebels heeft wat minder tijd, en kan daarom niet zo regelmatig komen. Ondanks zijn 100% score staat hij "slechts" op de vierde plaats.

Op de jaarvergadering werd mij gevraagd eens na te denken over een alternatief voor het huidige competitiesysteem. Daarbij werd dan vooral aan de finale gedacht. Welnu, draag hier een paar alternatieven voor. Graag hoor ik hierop uw reactie.

De finalegroepvariant Tegen het einde van het jaar wordt de stand opgemaakt. De hoogst geklasseerde spelers zullen daarna nog de strijd om het clubkampioenschap uitvechten in een halve competitie. De vraag is nog hoe de finalegroep samen te stellen (bijvoorbeeld de nummers 1,2 en 3 van de ranglijst, aangevuld met degene die het hoogste aantal weerstandspunten heeft).

De nacompetitievariant Per periode van 8 ronden, wordt bekeken wie het best gescoord heeft (vraag: hoe moeten we dit bepalen?). Deze speler wordt uitgeroepen tot periodekampioen. Aan het eind van de competitie vechten de vier periodekampioenen het onderling uit in een halve competitie.

De bekervariant Tegen het einde van het jaar wordt de stand opgemaakt. De bovenste acht spelers spelen drie ronden in een knock-out systeem om het clubkampioenschap. (Voordeel: Meer spelers krijgen een kans. Nadeel (?): de uitslag hangt meer van toevalligheden af.)

Indien u opmerkingen heeft over, stemmen voor of tegen, of voorstellen die beter zijn dan, de hier genoemde voorstellen, dan bent u hierbij uitgenodigd om dit te uiten in het daarvoor aangewezen orgaan: dit clubblad. Mondeling commentaar wordt ook op prijs gesteld, maar raakt sneller in de vergetelheid.

Nico

Theo Ebels: De lange weg naar b8.

In het eerste nummer van deze jaargang bracht Dikhuis zijn (en mijn) lotgevallen in het eindspel Koning + Dame ter sprake. Hij maakte duidelijk zijn partijen voortaan toch liever met Lh7 of een stikmat op f7 te willen besluiten. (Iewat overdreven, verliezen na een kort hevig gevecht binnen 25 zetten is ook accoord, Redactie). Alhoewel ik voorlopig graag een tijdje van dit beruchte eindspel verlost wil blijven heeft hij me toch weten over te halen om er eveneens iets over op papier te zetten.

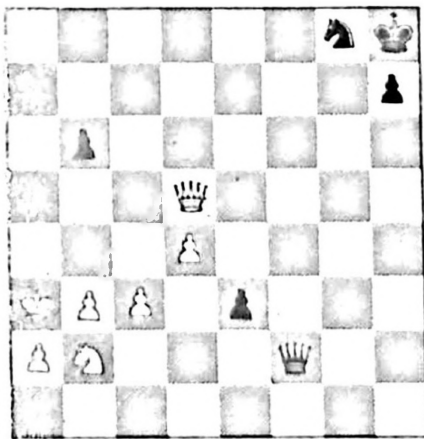
Een overweging hierbij is dat je er als simpele amateurschaker snel bij moet zijn om nog iets lezenswaardigs over dit eindspel te kunnen schrijven. In Schakend Nederland lepelt de computer van van den Herik al van tijd tot tijd onbegrijpelijke zettenreeksen op. waaruit zou moeten blijken dat dat bij een bepaalde opstelling van Koningen en Dames een pion op b.v. e3 net wint en zeg op f4 juist niet. Zelfs schijnen er hoogleraren te bestaan die het soort onderzoek dat tot dergelijke resultaten leidt, welwillend van het stempel " wetenschappelijk verantwoord" voorzien. Promoveren over promoveren wordt zo een realiteit. Mr. Lex Jongsma, die bij zijn schaakactiviteiten altijd zoveel profijt trekt uit zijn academische titel, krijgt er dus concurrentie bij. Ook bij de doctorstitel moet je je misschien gaan afvragen of deze duidt op schaaktechnische prestaties dan wel op maatschappelijk relevantere zaken.

Ik realiseer me dat ik inmiddels op gevaarlijk terrein ben beland. Wat is dat toch gemakkelijk als je niet gehinderd wordt door kennis van zaken! Overigens: skepsis over de vraag of het verschil tussen veld e3 en f4 een zinnig promotieonderwerp is laat uiteraard onverlet dat door een dergelijk onderzoek wellicht nuttige kennis over het werken met computers in het algemeen kan worden opgebouwd. Misschien kan een meer deskundig iemand (Schellingerhout?) de stand van zaken op dat gebied eens toelichten. Het lijkt me een interessant onderwerp voor de klubkrant.

Over nu naar die andere promotie, op b8 in mijn geval. Uit de partij met Dijkhuis (zwart) moge blijken dat ook op hetschaakbord promoveren een lange weg vol aanvankelijke teleurstellingen en gemiste kansen, maar ook met de nodige gelukjes kan zijn. Gelet op wat ik hierboven heb gezegd klaaim ik natuurlijk geen bewijskracht voor mijn analyses. Het lijkt mij boeiender om vooral weer te geven wat ik tijdens het spelen en bij de huisanalyse (we braken maar liefst 5 maal af). (met braken wordt hier de verleden tijd van breken bedoeld, redactie)

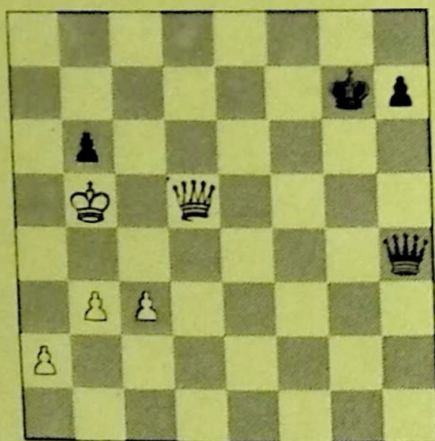
Ik begin de partij in de eerste afgebroken stand, nog voordat het bedoelde eindspel op het bord staat. Ten eerste is het verloop vanaf dat punt interessant genoeg en neit in de laatste plaats hoort hoort bij een analyse van het eindspel K + D + pion versus K + D natuurlijk ook het ontstaan daarvan.

Stelling na de 43 ste zet van wit.

De stelling draagt de sporen van een onoverzichtelijke strijd, waarin beide partijen kansen hebben gehad. Wit staat nu beter, dank zij zijn pluspion, maar de gevaarlijke pion op e3 maakt veel goed. Het verdere verloop van de partij is aanvankelijk vrijwel geforceerd.

43.--,e2; 44. De5⁺,Pf6; 45. Pd3, Df1. Ik had me thuis eigenlijk al ver-zoend met remise na 45.--,Df3; 46. Pe1,Df1; 47. Pd3,Df3, maar Dijkhuis gaf simpel 46. Pcl als weerlegging aan. En inderdaad, wit wint na 46.--Dc3 47. Df6⁺,Kg8; 48. De6⁺,Kweg; 49. Pe2x en eeuwig schaak zit er niet in. 46. d5,Kg8; 47. d6,Df3; 48. De6⁺. (Op 48.Pcl volgt nu 48.--Pe4;49.d7, e1D; 50.d8D⁺,Df8⁺). 48.--Kg7; 49. De7⁺,Kg8; 50. De6⁺,Kg7; (Hier werd de partij voor de tweede keer afgebroken). 51. De7⁺, Kg8; 52. d7. (Na 52.Pe5,Da8⁺; 53. Kb2,e1D slaat de witte aanval niet door, b.v. 54.Df7⁺,Kh8; 55. Df6x⁺,Kg8; 56. Dg5⁺,Kf8; -- Kh8? Pf7 mat -- 57. Pd7⁺,Kf7). 52.-- Pd7x; 53. Dd7x,Dd3x; 54. Dd3x,e1D; 55. Dd5⁺,Kg7; 56. Kb4, Dh4⁺; 57. Kb5. (zie diagram).

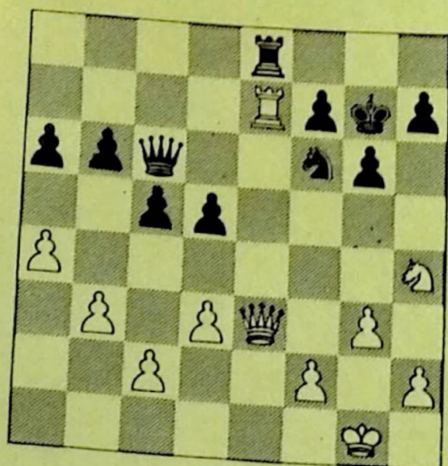

Stelling na 57. Kb5.

59. Dd4+, Dd4+ x. Niet 59.--Df6+; 60. Df6x+, Kf6x; 61. c4, h4; 62. c5, h3; 63. c6, h2; 64. c7, h1D; 65. c8D, Dg1+; 66. Dc5. 60. cd4x, h4; 61. d5, h3; 62. d6, h2; 63. d7, h1D; 64. d8D, Dg1+. De derde generatie: op jacht naar pion a2. Wat een ellende trouwens om een partij ondanks twee promoties uiteindelijk toch te verliezen! 65. Zb7. Wit geeft de pion meteen op. Bij zorgvuldig manoeuvreren van zwart is de pion toch niet te redden, b.v. 65.Kb5, Df1+; 66.Ka5, Df5+! 67.Ka4, Df4+; 68.Ka3, Dcl+. 65.-- Dg2+; 66. Kb8, Da2x; 67. De7+, Kh6; b4.

wordt vervolgd.

Voor de jeugd. Overbelasting.

In hiernaast afgedrukte stand uit een recente partij Diepenveen-Dijkhuis speelde wit Ph4-f3 en dat was een ernstige fout waarop zwart direct kon winnen. Na torenruil was een remisestelling ontstaan. Na de gespeelde zet ontstond een situatie die overbelasting wordt genoemd. Dat houdt in dat een bepaald stuk 2 of meer andere stukken of pionnen dekt en dat er een situatie ontstaat waardoor hij (of zij!) er één moet loslaten, waardoor materiaal verloren gaat, Onder de goede inzenders zal weer een Mars worden verloot. Meneer Albers mag niet meedoen want hij stond er bij en keek er naar.